

Z činnosti zastupitelstva

Výpis z usnesení ZO z 30. 7. 2018

ZO stanovilo:

- pro volební období 2018–2022 počet členů zastupitelstva obce Nemojany na 9 osob.

ZO schválilo:

- **smlouvu o dílo na vybudování přečerpávací stanice ČS 3 u nádraží s firmou TRASKO, a.s.** Cena díla je 710.270 Kč včetně DPH a termín dokončení do 20. 12. 2018. ZO pověřilo starostu podpisem smlouvy;
- **neinvestiční transfer svazku obcí „Drahanská vrchovina“ ve výši 20.000 Kč** na spolufinancování nákupu mobiliáře pro svazek obcí z poskytnuté dotace z rozpočtu JMK;
- **smlouvu o budoucí kupní smlouvě mezi obcí Nemojany a firmou Žitný projekce a inženýring staveb, s.r.o. na odkoupení a provozování vybudované dešťové a splaškové kanalizace vzniklé při výstavbě Rezidence nad Nemojanským mlýnem.** Odkupní cena bude 1 Kč bez DPH, následná smlouva bude uzavřena do 30 dnů po zahájení provozování kanalizace na základě vydaného kolaudačního souhlasu. ZO pověřilo starostu podpisem smlouvy;
- **smlouvu o budoucí kupní smlouvě mezi obcí Nemojany a firmou Žitný projekce a inženýring staveb, s.r.o. na odkoupení a provozování vybudovaného veřejného osvětlení vzniklého při výstavbě Rezidence nad Nemojanským mlýnem.** Odkupní cena bude 1 Kč bez DPH, následná smlouva bude uzavřena do 30 dnů po zahájení užívání veřejného osvětlení na základě vydaného kolaudačního souhlasu. ZO pověřilo starostu podpisem smlouvy;
- **smlouvu o smlouvě budoucí o zřízení věcného**

břemene s E.ON Distribuce, a.s., na zhotovení přípojky NN k RD pana Kejíka přes obecní pozemek parc. č. 199/2. ZO pověřilo starostu podpisem smlouvy;

- navržené **termíny svatebních obřadů pro rok 2019;**
- **rozpočtové opatření č. 4/2018** v předneseném znění a vzalo na vědomí informaci o rozpočtovém opatření č. 3/2018.

ZO bylo informováno:

- o **ojmenování nové ředitelky školy.** Od 1.8.2018 bude ředitelkou a statutárním zástupcem Mgr. Romana Bártová. Pracovní poměr ukončuje účetní školy paní Yvonne Sonkolyová;
- o **projektu na úpravu obce** – veřejná zeleň. V první fázi byla zpracována studie na úpravy okolí kapličky, vybudování parkovacích míst a teras vedle domu č. p. 17 směrem k Rakovci, úprava prostoru v místě pokácené lípy v Brance a úprava okolí pomníku obětím války před č. p. 7;
- o **žádosti pana Michálka ohledně odkupu části obecního pozemku parc. č. 1385** nebo vybudování jímky na dešťovou vodu místo stávajícího septiku na tomto pozemku – obec povoluje úpravu a vybudování jímky, po provedení prací bude s majitelem uzavřena smlouva o pronájmu pozemku;
- o **nečinnosti uvolněného místostarosty při realizaci úkolů**, které se zavázal splnit. Hlavními nedořešenými úkoly jsou zpracování a odeslání reklamace díla na HABAU, rozšíření a oprava veřejného osvětlení (přidělena dotace JMK) a opravy místních komunikací u vlakového nádraží, v uličce nad hospodou a vjezdu na školní zahradu. *Pozn: do doby vydání NZ byl první úkol splněn a u druhého probíhá výběrové řízení na dodavatele.*

Děje se v obci

- bylo dokončeno překolaudování staré jednotné kanalizace na oddílnou pro odvod povrchových (dešťových) vod. Do této kanalizace je zcela zakázáno pouštět splaškové vody i přepady ze septiků;
- místostarosta podal reklamaci na závady vzniklé na kanalizaci a ČOV (propadlé chodníky, nedodané kamerové záznamy, plíseň v objektu ČOV apod.). SÚS již dříve reklamovala stav krajských komunikací, které by měly být v předemětných úsecích opraveny ještě letos;
- na základě výsledků konkurzního řízení a na doporučení konkurzní komise byla k 1. 8. 2018 jmenována nová ředitelka Základní a mateřské školy Nemojany, p. o., paní Mgr. Romana Bártová;
- novou vedoucí učitelkou mateřské školy se stala Mgr. Ludmila Knebllová;
- do zahrady školy byly instalovány dva nové herní prvky, doplněn kačírek na dojezdovou plochu skluzavky a písek do dětského pískoviště. Do konce roku bude ještě zhotovena nová střecha domečku;
- v budově školy byl nahrazen zastaralý bezpečnostní systém novým čipovým, který umožňuje např. i vedení docházky pracovníků školy;
- započala realizace dlouho odkládaného přesunu horní autobusové zastávky. V této chvíli je z důvodu napadení přesunu jedním z majitelů sousedních pozemků přesun pozastaven. Po proběhlém jednání všech zainteresovaných stran dne 29. 8. na místě zastávky budou práce pokračovat;
- proběhla pracovní schůzka se stavbyvedoucím na místě výstavby přečerpávací stanice a nové části kanalizace pod Hospůdkou u nádraží. Byl projednán harmonogram a obsah prací v návaznosti na stávající kanalizaci. Vlastní práce budou zahájeny na přelomu září a října a budou dokončeny ještě letos;
- soudně byla zamítnuta žaloba Českomoravského rybářského svazu na vyjmutí rybníka Chobot z rybářského revíru Rakovec 2;
- byla zpracována studie na revitalizaci a úpravy středu obce kolem Rakovce. S návrhem budou zájemci z řad občanů seznámeni na veřejné prezentaci dne 12. září a občané budou mít možnost aktivně vstoupit do tvorby finálního návrhu;
- všechny kompostéry získané s podporou dotace z MŽP byly rozdány zájemcům z řad občanů. Při jejich správném využívání by měly přispět ke zlepšení stavu s přeplněnými kontejnery na bioodpad. Stav v této oblasti bude nadále monitorován;
- nový Územní plán Nemojany prošel druhým veřejným projednáním a v polovině září jej obec obdrží ve finální podobě. Koncem září jej bude schvalovat zastupitelstvo na svém posledním jednání tohoto volebního období;
- 8. září proběhlo vítání nových občánků Nemojan – podrobněji v samostatném článku tohoto čísla;
- pokračuje správní řízení s majiteli posledních čtyř nemovitostí, které i přes vytvořené podmínky nejsou dosud připojeny na splaškovou kanalizaci. Byl podán podnět vodoprávnímu úřadu, který je v této věci kompetentní, na prošetření likvidace odpadních vod odváděných z těchto nemovitostí v souladu s platnou legislativou;
- z prostředků svazku obcí mikroregionu Dražanská vrchovina a s přispěním dotace byl pořízen mobiliář do všech obcí. Nemojany získaly 5 laviček, které budou postupně rozmístěny v obci;
- byly provedeny zákonné revize elektroinstalace a spotřebičů ve všech budovách obce včetně ČOV a čerpacích stanic.

Miloš Němec

Ohlédnutí starosty

Vážení spoluobčané, blíží se konec čtyřletého volebního období a jsou před námi další komunální volby, ve kterých rozhodnete svými hlasy o složení zastupitelstva obce na další 4 roky.

Dovolím si krátké ohlédnutí. Na začátku volebního období došlo k rezignaci několika zastupitelů, ale situace se po doplnění náhradníků postupně stabilizovala a zastupitelstvo pracovalo po celé volební období ve prospěch obce. Zastupitelé zahajova-

li své funkční období v době, kdy byla v plném proudu výstavba kanalizace a ČOV. To byla v prvním roce a půl pro všechny, a především pro zvolené vedení obce, nejvyšší priorita. I přes různé a mnohdy poměrně velké obtíže při výstavbě a následně ve zkušebním provozu bylo dílo řádně dokončeno, zkolaudováno a předáno obci. Ve zkušebním provozu byly i díky poměrně vysokému počtu připojených domácností nastaveny parametry technologických částí díla

a odhaleny některé problémy, které ztěžovaly provoz. Za část problémů mohli i sami občané, kteří místo vývozu přečerpávali do kanalizace své žumpy a septiky a pouštěli do ní látky, které tam rozhodně nepatří. Během dalšího roku provozu se tyto nešvary objevovaly již jen zřídka a provoz kanalizace a ČOV se výrazně zjednodušil a zefektivnil. Věřím, že dnes již všichni víme a hlavně respektujeme, co do kanalizace lze pustit a co ne. Za to patří všem velký dík.

Naši kanalizaci a ČOV si vybrali zástupci Evropského účetního dvora z Lucemburku k provedení finanční kontroly celého díla, především směrem ke správnému použití evropských dotací. Při velmi podrobné účetní i fyzické kontrole přímo v Nemojanech neshledali žádné pochybení při čerpání peněz a potvrdili účelné využití poskytnutých finančních prostředků v souladu se schváleným projektem a pravidly dotace.

Rovněž procento připojených domácností, které lze technicky napojit, je velmi vysoké a mnohé obce nám ho mohou závidět. V této chvíli pokračuje správné řízení o připojení na splaškovou kanalizaci již pouze se 4 majiteli nemovitostí a bude dotaženo do konce, jak jsem několikrát veřejně slíbil. Stav obce po vybudování kanalizace považuji za uspokojivý. Máme prakticky v celé obci nové povrchy krajských komunikací i většiny místních komunikací. Zbývající úseky, které nebyly tolik poškozeny výstavbou kanalizace, budou postupně opravovány v dalších letech. Kdo více cestuje, může porovnat naši obec s mnoha dalšími v republice, v nichž rovněž probíhala podobná výstavba – objektivně nutno říct, že v tomto srovnání jsou na tom Nemojany velmi dobře. U chodníků je situace o trochu horší. Zhotovitel uznal reklamaci pouze v místech překopů a přípojek. Úseky, kde se po chodnících „pouze“ přejíždělo, nebyly až na několik výjimek uznány jako reklamace díla a opraveny dosud nebyly. I to je úkol pro další roky. Na případné neuznané reklamace a opravy zjevných vad lze do konce záruční doby využít zhotovitelem poskytnutou bankovní garanci.

V průběhu roku 2016 se život v obci vrátil do běžného „postkanalizačního“ režimu a začaly se i díky vyjasněné finanční situaci řešit další akce. Podařilo se významně upravit prostory knihovny, které využívá i škola. Po mnoha letech byl dokončen chodník od budovy obecního úřadu směrem do Krchůvku. Byly vybudovány zpevněné komunikace nad nádražím a na konci Branky směrem k Chobotu a do Horky. Pro-

běhly menší opravy školy – jejího zabezpečení, kompletní rekonstrukce výdejny stravy, nákupy moderního vybavení, vybudování venkovního chodníku. Péčí VAK Vyškov byla vyměněna celá větev vodovodu směrem na Račice. Rybník Chobot byl nově pronajat místnímu spolku Chobot, byl vyjmut z rybářského revíru a výsledkem je a věřím, že i nadále bude, lepší péče nejen o rybník, ale hlavně jeho okolí. Významné finanční prostředky byly investovány i do opravy kabelové televize. Tyto investice budou pokračovat i nadále a budou souviset s přechodem vysílání na formát DVB T2. Větší finanční prostředky byly investovány i do vybavení obecního úřadu – instalace klimatizace, výměny výpočetní a kancelářské techniky. Byla řešena otázka tříděného odpadu a bioodpadu – vznikla 2 nová kompletní sběrná místa na tříděný odpad, původní místa v Brance, u nádraží a u obchodu byla kapacitně rozšířena. Situace v této oblasti je stále monitorována a zřejmě se nevyhneme veřejné diskuzi jak řešit především oblast shromažďování a likvidace bioodpadu. Zahájili jsme v úzké spolupráci s místními spolky a základní a mateřskou školou tradici slavnostního rozsvěcení vánočního stromu a začal vycházet Nemojanský zpravodaj. Dlouholetou kronikářku obce paní Helenu Pelikánovou nahradil nově pan Rudolf Klacek. I díky němu byly digitalizovány všechny staré obecní i školní kroniky. Obec pravidelně poskytovala finanční podporu všem místním spolkům a pořádaným kulturním, společenským i sportovním akcím. Sokol Nemojany daroval obci pozemek za sokolovnou, kde vznikne nové multifunkční hřiště a v jeho okolí i herní prvky pro nejmenší obyvatele Nemojan. V této chvíli je připravován projekt s předpokládanou realizací v příštím roce. Letos bude opravena kaplička, rozšířeno veřejné osvětlení a vybudována další přečerpávací stanice s kanalizačními přípojkami pod Hospůdkou u nádraží. Na posledním zasedání zastupitelstva koncem září bude schvalován nový Územní plán Nemojany – strategický dokument

pro budoucí rozvoj obce. Další dlouho schválenou a nerealizovanou akcí je přesun horní autobusové zastávky. I přes podanou námitku jednoho z majitelů sousedních pozemků je pravděpodobné, že se přesun podaří do konce roku zrealizovat. V této chvíli je před dokončením projekt finančně velmi náročné akce – opravy a rozšíření budovy školy s plánovanou realizací prací v příštím roce. Byly zahájeny i projekční práce na první etapě revitalizace a úprav volných prostranství ve středu obce kolem Rakovce a kapličky. Cílem je postupně upravit také Ořechový háj, areál za železničním viaduktem – Kozí výběh a plochy kolem nádraží.

V posledních letech se významně zvýšil počet nově budovaných rodinných domů v obci. Tento trend bude pokračovat i v dalších letech, kdy hlavně developeři vlastníci stavební pozemky v obci plánují novou výstavbu. Obec byla v uplynulém období úspěšná i v získávání dotací na opravy a rozvoj. Konkrétně byla podpořena výstavba chodníku, pořízení kompostérů, oprava knihovny a kapličky, rozšíření osvětlení a zpracování územního plánu. Podařilo se získat prostředky v řádech milionů korun. I díky tomu, a především díky uspořenému finančním prostředkům z dob minulých vedení obce lze i velké projekty financovat z vlastních zdrojů, a ne formou úvěrů. Žádosti o dotace jsou vždy podmíněny zpracovaným projektem, případně i platným územním rozhodnutím a stavebním povolením. Proto byla a stále je věnována velká pozornost zpracování projektové dokumentace na plánované akce.

Dovolil jsem si krátce shrnout uplynulé 4 roky svými očima. Hodnocení mé práce i práce zastupitelů přísluší vám, občanům. Při pohledu na schválené volební kandidátky do nemojanského zastupitelstva vidím, že na obou jsou lidé, kteří už pro obec něco dělají, jsou aktivní, komunikativní a hlavně slušní. Jsem rád, že našli odvahu pokračovat nebo nově vstoupit do komunální politiky na úrovni naší obce. Pro mě osobně je to záruka, že nově zvolení zastupitelé budou pokračovat v započa-

té práci a přípravě nových projektů a investic pro zlepšení života v Nemojanech.

Závěrem chci poděkovat všem zaměstnancům obce i všem zastupi-

telkám a zastupitelům za vzájemnou spolupráci a aktivní, mnohdy občany nedoceněnou práci ve prospěch obce po celé uplynulé volební období. Děkuji i všem spoluobčanům

za jejich podporu, podněty pro mou práci, nápady na rozvoj obce a konstruktivní přístup k řešení vzniklých neshod a problémů.

Miloš Němec

VÍTÁNÍ OBČÁNKŮ

V sobotu 8. září 2018 proběhlo vítání našich nejmenších občánků. Do obřadní síně obecního úřadu se dostavili rodiče se svými dětmi narozenými v loňském nebo letošním roce.

Naše malé občánky přivítal starosta obce Nemojany a o hudební doprovod se postarala paní Ivanka Vařejková. Přivítali jsme celkem 8 nových občánků.

Zprávy z činnosti zájmových organizací

Postav třeba chleba...

... upeč třeba zeď, nebo tak nějak se to zpívá ve známé písničce. Je tu podzim a to je nejlepší čas pro budovatelské práce na zahrádce. Může jít o stavbu zídek, plotů nebo zvýšených záhonků, případně i o stavbu skleníků nebo budování zahradních jezírek. Sklizeň je v tuto chvíli povětšinou pryč a půda není promrzlá, jako bude na jaře. Je tedy vhodný čas zanořit rýč do půdy a začít pracovat na čemkoli, co vyžaduje hloubení do země. Ovšem je tu jedna důležitá záležitost, na kterou se nesmí zapomenout, a tou je úřední povinnost, ať už jde o stavební povolení nebo ohlášení stavby. Je proto velice vhodné se napřed o této nutnosti informovat na příslušném úřadě. Pro

zjednodušení uvedu pár příkladů, kdy úřední pozhennání není třeba.

Pergoly – není třeba hlásit standardní zahradní pergolu o zastavěné ploše do 25 m² v odstupové vzdálenosti 2 m od společných hranic pozemku.

Přístřešky, altány, kůlny – zastavěná plocha do 25 m², výšky 5 m při jednom podlaží a podsklepení maximálně 3 metry hloubky.

Bazény a jezírka – zastavěná plocha do 40 m², v odstupové vzdálenosti 2 m od hranice pozemku.

Skleníky – zastavěná plocha do 40 m², 5 metrů do výšky, bez podsklepení, v odstupové vzdálenosti 2 m od hranice pozemku.

Pařeniště a herní prvky – (tedy

prolézačky, pískoviště atp.) stavební úřad neposuzuje.

Pokud vámi plánovaná stavba nezapadá do uvedených kritérií, ověřte si na stavebním úřadě, jak dále postupovat (informace pochází z úřední vyhlášky MÚ Vyškov platné od r. 2013).

A protože v každém ročním období máme dva časy, tedy čas na práci a čas na zábavu, dovoluji si vás pozvat na výstavu Jablko roku, která proběhne dne 27. 10. v obecní sokolovně. Kromě možnosti ochutnat jablka si budete moci i zakoupit víno a poseďte u hudby, hrající k tanci i k poslechu. Vstupné na akci je dobrovolné.

Mnoho nejen pěstitelských úspěchů za ZO ČZS Nemojany přeje

Patrik Peschl

Spolek Chobot Nemojany z.s.

Pomalou nám končí letní část sezóny, doufejme ještě v pěkné babí léto.

V letošním roce si snad všichni užívají bohatých úlovků, výjimkou není ani přes deset úlovků za jednu docházku. Zarybnění bylo letos opravdu bohaté a ryby braly jako o závod celé léto. Začátkem září se již začínají objevovat i úlovky amurů, kteří měli v teplém období dostatek přirozené potravy a brali jen málo. Zato kapři byli i přes celkem střídme přikrmování při chuti a úlovky byly bohaté a občas přišli

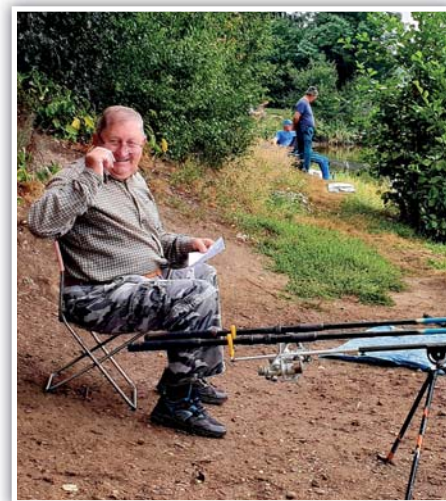
i kapři kapitálních velikostí. Období dravců nás stále ještě čeká.

Díky patří všem, kteří se o rybník a krmení starali – obětavě a dobře, jak se již stalo zvykem. U rybníka je uklizeno, tráva včas posekaná, lovná místa jsou udržována v čistotě.

Členové spolku v drtivé většině dodržují stanovená pravidla, jen jeden exces mě mrzí – zaparkování až u vody (přes zákaz, který jsme si přijali) a následné sjetí vozidla do vody. Tato záležitost dobrému jménu spolku nepřidá a jen šťastnou shodou okolností nedošlo ke zranění a znečištění vody. Ale to byla, doufejme, na dlouhou dobu jen výjimka.

Přes extrémně suché a horké počasí nás nepostihl úhyn ryb, kyslíku ve vodě zůstal dostatek. Díky včasnému vápnění se v rybníku nerozmohly sinice a voda tak zůstala celkem čistá a občané Nemojan i okolí využívali rybník i ke koupání.

Dne 25. 8. 2018 jsme uspořádali závody v lovu na udici pro členy

spolku. Na rozdíl od závodů v minulém roce tentokrát ryby skutečně překvapivě braly a pouze několik soutěžících mělo smůlu. Celkem bylo uloveno 52 ks kaprů a amurů, kteří se do celkových výsledků započítávali. Byla hodnocena první tři místa v celkové délce ulovených ryb a největší ulovená ryba. Cenami byly poukázky na nákup rybářských potřeb a za největší rybu pak

pěkný lovecký nůž. Vítězem se stal pan Josef Ratislav s počtem 11 ks bodovaných ryb, v celkové délce 484 cm.

Děkuji všem soutěžícím, kteří se v počtu 29 zúčastnili, i když to zpočátku vypadalo, že nám počasí nebude přát. Děkuji i všem těm, kteří se podíleli na pořádání závodů a sami závodit nemohli. V neposlední řadě patří poděkování i Hospůdce na růžku za obětavě připravené občerstvení a také prodejně

rybářských potřeb z Rousínova za sponzorské dary.

Všem přeji úspěšný závěr sezóny, bohaté úlovky a pěkné počasí. Sympatizantům spolku děkuji za přízeň. O rybník se staráme pro všechny!

Dbejme všichni na dobré jméno spolku, ať naše činnost může pokračovat i v dalších letech. Dobrou cestu jsme myslím nastoupili – v minulých letech se to prokázalo.

Miroslav Jonáš

Sokol Nemojany

V rámci celoevropského projektu Týden v pohybu „Move Week“ jsme uspořádali florbalový turnaj smíšených družstev. Turnaj měl být uspořádán na Nemojanském mlýně, vzhledem ke špatnému počasí jsme byli nuceni akci přemístit do naší sokolovny. Všichni bojovali od začátku až do samotného konce. Vyhrál každý, kdo se do florbalového turnaje zapojil.

Dne 14. 9. 2018 plánujeme již potřetí zapojení naší jednoty do celorepublikové akce ČOS „Noc sokoloven“ a „Sokol spolu v pohybu“. Od 17 hodin bude pro vás připravena malá prezentace z činnosti naší jednoty a historie Sokola. Děti i dospěláci si mohou zasoutěžit v různých pohybových disciplínách, zahrát stolní tenis a vyzkoušet si další pohybové aktivity na sportovním nářadí – skok přes koně, švédskou bednu, kruhy, lavičku, trampolínu, šplh po laně atp. Po 19. hodině plánujeme přesun za sokolovnu k táboráku, kde za doprovodu kytary opečeme špekáčky. Vrcholem programu pro děti bude dobrodružná stezka odvahy při svíčkách. Po návratu se děti přesunou do pelíšků v sokolovně, kde vyslechnou horůrkovou pohádku na dobrou noc. Pro dospělé bude pokračovat volná zábava u táboráku. Další týden bude věnován celorepublikové akci „Sokol spolu v pohybu“. Zcela určitě se před koncem roku ještě pokusíme

naplánovat nějaký pochod přírodou v okolí Nemojan.

Přejeme si, aby děti zažívaly radost z pohybu, a není nám lhostejné jejich zdraví, proto se na vás obrácíme s výzvou o pomoc. Tělocvičná jednota Sokol Nemojany hledá ak-

tivní osobu, která by měla zájem od roku 2019 převzít všestrannostní cvičení s dětmi ve věku 6–12 let. V případě zájmu prosím kontaktujte p. Hlavsu na tel. 604 939 425, který poskytne potřebné informace.

Mgr. D. Hlavsa

Oprava sokolovny

Práce na údržbě sokolovny stále probíhají. S ohledem na velmi nízký rozpočet jednoty se jedná pouze o drobné opravy. V minulém roce se podařilo zateplit část stropu sokolovny. Na valné hromadě v letošním roce byla odsouhlasena výmalba sokolovny. Podali jsme žádost o grant v rámci dotačního programu "Podpora sportu v Jihomoravském kraji v roce 2018". Připravit veškeré potřebné doklady nás stálo velké úsilí. Bohužel jsme neuspěli. Z tohoto důvodu jsme následně požádali Ji-

homoravský kraj o grant v programu Individuální dotace. Výsledek zatím neznáme. Přesto byla v prázdninových měsících provedena výmalba sokolovny. Přípravu před výmalbou i následný úklid provedli členové TJ na dvou brigádách. Práce spojené s výmalbou přišly jednotu na 40 tisíc korun. Pokud neuspěje žádost o dotaci na JMK, uhradíme tuto částku z vlastních prostředků.

Každoročně žádáme o poskytnutí finančního příspěvku na údržbu i provoz sokolovny různé subjekty.

Pravidelně připívá obec Nemojany částkou 39 000 Kč, společnost Brněnské komunikace a. s. částkou 20 000 Kč ročně. V letošním roce se nám podařilo získat dalších 15 000 Kč od drobných dárců. Velmi nás tíží stav střechy, která bude potřebovat v příštím roce opravu. Budeme vděční za poskytnutí daru v jakékoli výši.

Děkujeme všem členům, kteří se zapojili v rámci brigád, i všem, kteří získali pro jednotu finanční prostředky.

Ilona Cahová

obec Nemojany, SDH Nemojany,
Sokol Nemojany a nemojanské stárky

vás zvou na

BABSKÉ HODY

22. 9. 2018

PROGRAM

14.00 OÚ Nemojany

zahájení průvodu
kapela Voděnka

20.00 sokolovna

večerní zábava
duo Mira band

čeká vás

veselá zábava,
občerstvení, tombola
a možná i překvapení

Veteráni

V sobotu 21. července 2018 se za pěkného počasí od 9 hodin uskutečnil sraz automotoveteránů a příznivců běhu na lyžích v letním období v zimním oblečení. Akce proběhla v areálu Kozí výběh s velmi slušnou účastí jak veteránů, tak i běžců na lyžích. Vítězové v běhu na lyžích obdrželi hodnotné ceny jako například kolo špekáčků či bečku piva.

Děti se vyskotočily na trampolíně, houpačce, skluzavce nebo na pískovišti.

Dospělí si prohlédli automotoveterány a zapojili se do skandování při závodu v běhu na lyžích.

Obě akce se propojily a vše bylo podporováno výborným občerstvením. Po slavnostním vyhodnocení běhu na lyžích se kolona automotoveteránů vydala na propagační jízdu Račice, Ježkovice, Pístovice a zpět do Nemo-

jan do Kozího výběhu, kde se účastníci srazu při kávičce rozloučili a rozjeli domů.

Akci připravil Motovet Nemojany spolu s Pohostinstvím u Bohuše na Růžku.

Emil Pěček

MŠ a ZŠ Nemojany

Zahájení školního roku

V pondělí 3. 9. 2018 po skončení slunných prázdnin se znovu otevřely dveře Základní školy v Nemojanech. Slavnostního zahájení nového školního roku se zúčastnilo všech 29 žáků, starosta obce Ing. Miloš Němec a pedagogický sbor s ředitelkou školy Mgr. Romanou Bártovou.

Tento den byl významný především pro 4 nové prvňáčky. Popřáli jsme jim, aby ve škole byli spokojeni a aby se vždy těšili mezi své kamarády.

Poté se ujal slova pan starosta, který žáky pozdravil a povzbudil k nové práci. Rodičům nastínil plány pro další rozvoj školy – např. vybudování nových prostor pro školní družinu.

Školní rok byl zahájen i v mateřské škole, kterou letos navštěvuje

Slavnostní zahájení školního roku 2018/2019

25 dětí. Na děti se také těšila nová vedoucí učitelka MŠ Mgr. Ludmila Knebllová. Děti nejvíce ocenily nové herní prvky nainstalované na školní zahradě.

Začátek školního roku je pro nás vždy novou výzvou. Je už tradicí na naší škole, že si pro každý školní rok zvolíme téma, které nás bude provázet po celých 10 měsících. V tomto roce chceme objevovat svět indiánů a poučit se z jejich životních hodnot.

Děkuji všem zaměstnancům školy za skvělou spolupráci na přípravě nového školního roku. Pedagogům přeji, ať jim jejich nadšení k práci vydrží po celý školní rok. Správním zaměstnancům děkuji za náročnou přípravu prostor školy v horkých letních měsících.

Naplníme následujících 10 měsíců poctivou prací a nepromarníme ani jeden den, aniž bychom se něčemu novému naučili.

Mgr. Romana Bártová

Indiánská zásada kmene Navaho:

Pověz mi o tom a já to zapomenu. Ukaž mi to a já si to možná zapamatuji. Zapoj mě a já pochopím.

Výuka v MŠ, vedoucí učitelka MŠ Mgr. Ludmila Knebllová, chůva Eva Morgan

Výuka – žáci 3. ročníku, Mgr. Bc. Eliška Klvačová, Mgr. Andrea Mittnerová

Nové herní prvky v MŠ; děti MŠ, p. uč. Zdeňka Babyrádová

Prvníáci, Ing. Miloš Němec – starosta obce, Mgr. Romana Bártová – ředitelka ZŠ MŠ

Děti v MŠ

Přednáška o historii kostela sv. Martina

Vážení čtenáři Nemojanského zpravodaje, na vaše četné žádosti si vám dovoluji předložit text mé přednášky, konané 6. května 2018 v kostele sv. Martina na hoře Liliové. Součástí přednášky byl malý koncert devíti skladeb duchovní hudby v podání žáků ZUŠ Vyškov, za klavírního doprovodu paní Ivanky Vařejkové. Jako host zazpívala paní Jana Bařínková. Tyto skladby vám zvukově bohužel nemohu nabídnout, doufám, že vás uspokojí alespoň text přednášky. Chtěl bych ještě touto cestou poděkovat všem, kteří přednášku navštívili, finančně přispěli a omluvit se za špatnou akustiku a nedostatečné ozvučení, které bylo způsobeno nezkušeností s prostorem v kostele. Děkuji. Následuje text přednášky.

Kostel sv. Martina – historie a současnost

Úvodem bych vás chtěl všechny přivítat na našem setkání, kde zazní několik skladeb duchovní hudby a mluvené slovo o této krásné barokní stavbě kostelu sv. Martina. Říká se, že historie má vždy říkat pravdu. To je jedna poučka, ale druhá říká, že historii lze vždy zpochybnit a vyvrátit. To samozřejmě souvisí s novými, případně přesnějšími a dokonalejšími zprávami. Tyto mohou nastat nově objevenými dokumenty, novější technikou ověřování, zpřístupněním utajených archivů apod.

Proto berte i toto moje vystoupení s určitou rezervou a tolerancí. Mojí snahou je podat vám pravdivé, faktické a dostupné informace, které se mohou zásadním a novým objevem změnit.

Na samém konci Hané, kde Vyškovská brána zvolna přechází do brněnské nížiny a ze severu zasahuje Dražanská vrchovina, leží v jejím úpatí kopec (368 n. m. v.), na jehož vrcholu stojí kostel sv. Martina. Katastrem a farností patří do obce Luleč, ale dominantou do Nemojan. Kopec i kostel jsou viditelné z velké dálky, z dálnice Brno – Vyškov a nejlépe z vlaku jedoucího z Brna do Přerova. Po výjezdu ze zářezu zatáčky trati před nemojanskými mosty, směrem od Komořan po levé straně, objeví se nejen celá obec Nemojan, ale také kostel sv. Martina, tyčící se nad obcí.

Kopec se v dávných dobách vzniku křesťanství nazýval Boží stolček. Bylo zde rozsáhlé hradiště, jedno z největších na Moravě. Člověk zde žil již v dobách prehistorických (dobře 45 tisíc let př. n. l.). Což by i napovídalo o umístění kostela mimo obec, neboť se tak dělo do konce 12. století, kdy kostely byly stavěny na místech snadno hájitelných, což v našem případě je ostroh Liliové hory, spolu s těsnou blízkostí bývalého hradu. První písemné zmínky o lulečské farnosti jsou z roku 1371 (dále r. 1490, 1523, 1574).

Kostel sv. Martina je chráněn jako kulturní památka České republiky. Podle jedné pověsti jej postavili templáři po jejich příchodu z Palestiny na Moravu ke cti a slávě Boží a ke cti svému patronu, svatému rytíři Martinu. Vedle kostela založili také menší hrad s opevněním. Roku 1311 byl řád templářů zrušen a hrad s kostelem přešel do rukou rodu pánů z Lulče, až do roku 1520. Podle jiných údajů byl kostel zasvěcen sv. Duchu. Každopádně v letech 1522–1535 byl majitelem celého panství habrovanského (včetně Lulče a Nemojan) Jan Dubčanský ze Zdenína. Ten zde zřídil tiskárnu bratří Habrovanských či Lileckých. Od té doby se kopec přejmenoval na Liliovou horu, což byla reminiscence (vzpomínka) na starou

tiskárnu IN MONTE LILIORUM. Hrad se naposledy uvádí v pramenech roku 1574 jako pustý a pak už o něm další zmínky nemáme. Pozůstatek hradu je nazýván „Na Starém zámku“.

Zde na kopci stávala fara, zmínka o ní pochází z roku 1377, tehdejší farářem byl páter Jan Michael Schaab. Od roku 1646 patřila farnost pod správu Jezuitů z Uherského Hradiště. Původní kostel byl dřevěný (poprvé se připomíná v roce 1406) a stával na místě dnešního kostela. Písemné údaje z roku 1672 říkají, že v kostele byly tři oltáře (sv. Martina, Panny Marie a sv. Ducha), přenosný kovový tabernákl (svatostánek – nejposvátnější místo pro ukládání liturgických nádob s eucharistií – díkuvzdáním), dvanáct obrazů a tři zvony. Z roku 1692 pak pochází zpráva, že jezuité z Uherského Hradiště dodali do místního kostela výzdobu na boční oltáře, kterou zhotovil v hradištské koleji jejich bratr výtečný řezbář Adam Freytag. O pořizování nového inventáře farářem Pavlem Lamačkem v letech 1723–1726 jsme zpraveni poznámkou odstupujícího rektora Kryštofa Felixe (v U.H.). Lulečský farář podle dalších zmínek opravil v roce 1721 věž a střechu kostela a z farní kroniky pak následuje zpráva, že v roce 1719 byly instalovány první varhany. Kostel však postupně chátral, rozpadal se a snad i vyhořel.

Velká změna nastala stavbou nového kostela, ten začal stavět lulečský farář v. p. Martin Dvořanský. Kolem roku 1750 sehnal finanční prostředky na obnovu zchátralého kostela. Ukončení stavby se však nedočkal, celé otcovské a vlastní jmění odkázal na výstavbu tohoto skvostného, pozdně barokního kostela. Nový kostel byl vysvěcen L. P. 1756 a nese jméno svého zakladatele.

Pohled na Chrámovou loď s hlavním oltářem

Pohled na chrámovou loď s hlavním oltářem

Jednolodní podélná stavba ukončená kněžištěm s hlavním oltářem orientovaným na východ. Na severní straně od kněžiště je přilehlá čtyřboká sakristie. Loď obdélníkového půdorysu uzavírá na západní straně mírně odsazený vstup, v ose stavby k němu přiléhá hranolová věž, která byla ke kostelu přistavěna v roce 1826, říká jedna verze. Druhá verze říká, že věž byla 14. května 1823 zasažena bleskem, celá shořela, neboť kostel byl celý pokryt šindelem. Všechny tři zvony spadly na zem. Velký a prostřední zůstaly nepoškozeny, třetí nejmenší se rozbil. Roku 1826 byla střecha a věž kostela opravena. O tom, jak vypadal kostel v té době, nemáme žádný obrázek. Známe jeho podobu až od vzniku fotografie. V horní části věže je zvonice s prostorem pro tři zvony, zavěšený je pouze jeden zvon, tento pochází z roku 1510 a je zasvěcen Královně nebes – Panna Maria, Ježíšova matka, když dokončila svůj pozemský život, byla tělem i duší vzata do nebeské slávy a povýšena Pánem jako královna všeho tvorstva – Nanebevzetí Panny Marie. Křesťané titulují Ježíše Krista králem a Marie je matkou krále, tedy královnou. Zvon má na sobě vlys s latinským textem (REGINA COELI LASTARE AQEM NEURISTI PORTAR A RESURREXIT SICUT DEXIT). Zvon váží 530 kg, délka 96 cm, šířka 74 cm. Ostatní dva zvony byly rekvírovány, nevíme kdy. K rekvizicím docházelo během válečných konfliktů, zejména v obou světových válkách, a to za účelem získání zvonového bronzu na výrobu kanónů. Rekvizice za první války začala již v roce 1915. Nařízením byly v kostelech ponechány dva zvony, v menších svatostáncích pouze jeden. Rovněž nesměly být rekvírovány zvony vyrobené před rokem 1600. Druhý, menší zvon je ve věžičce na střechě kostela. Za přechodu fronty v roce 1945 došlo k poničení zvonivcového patra věže, včetně střechy. V roce 1947 došlo k přestavbě zvonice a vlastní střechy, která byla architektem vytvořena do kopule cibulovitého tvaru, jak ji známe dnes. Tvůrcem tohoto díla byl brněnský architekt Klaudius Madlmayr, narozený 22. 10. 1881 v Bystřici pod Hostýnem. Vytvořil mnoho návrhů pro římskokatolickou církev. Zemřel v Brně 30. 3. 1963.

Vnitřní výzdoba kostela byla původně přisuzována Ondřeji Schweiglovi (1735–1812), toto tvrzení bylo vyvráceno v poslední době mimo jiné magisterskou diplomovou prací paní Bc. Radky Kubíkové, studentky Filozofické fakulty na Masarykově univerzitě v Brně – Seminář dějin umění, z roku 2014. Zde je uváděn jako autor a realizátor vnitřní výzdoby kostela sv. Martina Jan Adam Nesmann. Původem moravský sochař a řezbář (1710–1773), který svůj umělecký život spojil především s Brnem a jeho okolím. Byl významným představitelem moravského baroka. Jeho rozsáhlá práce představuje interiérovou výzdobu kostelů v Ivančicích, Lulči, Sloupu, v Hranicích. Jeho velkým učitelem byl Jan Jiří Schaubeger, významný barokní sochař působící v Brně (kolem r. 1700–1744).

Jan Adam Nesmann se podílel i na menších zakázkách kostelů ve Vyškově, Rousínově, Brně, Rajhradě,

Ostrovačicích a jinde. Nesmannovo jméno se poprvé objevuje v literatuře záhy po jeho smrti, a to od brněnského sochaře Ondřeje Schweigla v díle „Abhandlung von den bilden Künsten in Mähren“ (Pojednání o umělecké tvorbě na Moravě).

V lulečském kostele sv. Martina se na hlavním oltáři nachází u pat sloupů apoštolská knížata Petr a Pavel a věrozvěstové Cyril s Metodějem. Spojení apoštolů Moravy s prvními apoštoly křesťanské víry nebylo v baroku neobvyklé. Orientace soch je následující (v pořadí zleva): sv. Cyril, Petr, Pavel a Metoděj. V nástavci je zobrazena sv. Trojice, po stranách jsou oranti – v = 80 cm (orant – postava se zdviženými rukama v modlitebním prosebném gestu) a nad nimi andělci – v = 60 cm – zobrazení jako nemluvnata.

**Boční oltář sv. Anny (levá strana kostela)
se sv. Janem Křtitelem (vlevo)
a sv. Janem Evangelistou (vpravo)**

Boční oltář sv. Anny s postavami sv. Jana Křtitele a sv. Jana Evangelisty na evangelní straně (levá strana chrámové lodi při pohledu od vchodu směrem k oltáři, jejím opakem je strana epištolní napravo. Dříve se Evangelium četlo nalevo a Epištola napravo, dnes se obojí čte vlevo u ambonu, což je řečnická tribuna pro čtení Slova božího).

Druhý boční oltář, sv. Josefa, je na epištolní straně s postavami sv. Jana Nepomuckého a sv. Jana Sarkandera. Podobné oba boční oltáře se nacházejí ve farním kostele v Hranicích na Mor., včetně postav hlavního oltáře.

Kazatelna s figurou troubícího anděla na vrcholu stříšky – výška 120 cm. Kazatelna dříve sloužila ke kázání, dnes se již nepoužívá (od roku 1965), kněz není vyvýšen nad lidem, ale je ve stejné úrovni a káže u ambonu. Če-

chy patří od Sametové revoluce k zemím, v nichž dochází k vykrádání kostelů a krádežím sakrálních předmětů, mnohé kostely byly vykradeny opakovaně, v severních a západních Čechách až patnáctkrát. Jedním ze žádaných artiklů jsou právě i kazatelny, které jsou v současnosti žádány zejména v Nizozemí, kde se předělávají na domácí bary.

Nyní si řekneme něco o jednotlivých postavách těchto našich světců, kteří se nacházejí v našem kostele.

Boční oltář sv. Josefa (pravá strana kostela) se sv. Janem Nepomuckým (vlevo) a sv. Janem Sarkandrem (vpravo)

Sv. Martin (obraz na hlavním oltáři) – byl vojákem, poustevníkem a biskupem. Narodil se v letech 316 nebo 317 v Panonii. Známa je legenda o plášti, jehož polovinu daroval před branami Amiensu, kde sloužil jako voják. Po skončení služby v armádě toužil po životě poustevníka. Následně se stal knězem a později i biskupem ve městě Tours, kde 8. listopadu 397 zemřel a je pohřben v místní bazilice. Martinův plášť je uchován jako relikvie v královském paláci v Paříži. Většinou je vyobrazen jako voják na koni s pláštěm, který dělí mečem na polovinu a dává jej žebrákovi, nebo je zobrazován jako biskup s knihou, berlou, popř. s pohárem. Další atributy: peníze, malomocný, husa (na svátek sv. Martina se tradičně pekla husa).

Sv. Cyril a Metoděj – slovanští věrozvěstové přinesli křesťanství a písmo (hlaholici) na Moravu. Působili zde v letech 863–867, kázali ve staroslověnštině.

Cyril (Konstantin) výška 215 cm – filozof, několik misí, umírá v Římě, kam oba bratři odešli z Moravy, je pohřben v kostele sv. Klimenta. Atributy: mnišský hábit, kniha

Hlavní oltář s obrazem sv. Martina uprostřed. Sochy zleva: sv. Cyril, sv. Petr, sv. Pavel a sv. Metoděj

a skříňka s ostatky, svitek s písmeny hlaholice.

Metoděj výška 220 cm – se vrací na Moravu a působí zde až do své smrti r. 885.

Atributy: biskupské roucho, berla, mitra, kniha, dvojitý (pravoslavný) kříž.

Sv. Petr výška 210 cm – jeden z apoštolů, původně byl rybářem, blízký spolupracovník apoštola Pavla.

Atributy: dva zkřížené klíče, obrácený kříž (byl ukřižován hlavou dolů), berla se třemi příčnými břevny, kniha (evangelium), někdy kohout, ryba nebo loď.

Sv. Pavel stejná výška jako u Petra 210 cm – zařazen mezi apoštoly, přestože mezi 12 apoštolů nepatřil a s Ježíšem se nesetkal. Je považován za zakladatele křesťanství. Atributy: kniha, meč, tři prameny.

Sv. Trojice, Nejsvětější Trojice či Trojjediný Bůh je společné označení pro tři božské osoby: Bůh Otec (stvořitel), Bůh Syn (Ježíš Kristus), Bůh Ducha Svatého (posvětitel světa). Ve výtvarném umění je zobrazováno zpodobnění postavy starého Boha – Otce, mladého Ježíše Krista a Ducha Svatého v podobě holubice. Jindy to může být symbol trojúhelníku.

Sv. Anna je zobrazena na bočním levém oltáři. Značně přemalovaný obraz se scénou Vyučování Panny Marie. Sv. Anna se sv. Jáchymem byli rodiče Panny Marie a tedy prarodiče Ježíše Krista. Někdy je sv. Anna zobrazována jako samodruhá (matka s dcerou – Pannou Marií), což je náš případ, nebo samotřetí (babička s dcerou Pannou Marií a vnukem, malým Ježíškem). Sv. Anna je spolu s Jáchymem ochránkyně manželství, mateřství, šťastného porodu, patroni horníků, mlynářů, truhlářů, tkalců, krejčích, provazníků, čeledínů.

Vlevo od obrazu sv. Anny stojí socha sv. Jana Křtitele výška 165 cm – předchůdce Ježíše Krista, byl poustevníkem, pro spory se Salomé, manželkou Heroda Antipy uvržen do žaláře a sťat. Atributy: beránek, kříž, sekera, kožešina, řeka, křest, mušle, nápis „Ecce agnus Dei“ (Hle beránek boží).

Vpravo je socha sv. Jana Evangelisty výška 160 cm – rybář, učedník Jana Křtitele, bezvousý muž v roucho. Atributy: symbolem je orel, kniha, svitek, popř. pohár (s jedem).

Sv. Josef je zobrazen na pravé straně kostela v bočním oltáři. Zde se jedná o smrt Josefa. Zemřel v Nazaretě, v dospělosti Ježíše Krista, za jeho přítomnosti. Manžel panny Marie, tesař, pěstoun Ježíše Krista. Zobrazován jako starý muž s plnovousem. Atributy: tesařské náradí, lilie, někdy vede nebo nese Ježíška.

Na levé straně obrazu stojí socha sv. Jana Nepomuckého 120 cm – byl to syn rychtáře z Pomukupod Zelenou Horou, jmenován generálním vikářem, ocitl se v mocenském boji mezi církví a králem (Václav IV.), skončil na mučidlech a toto nepřežil. Prohlášen za mučedníka, pohřben v katedrále sv. Víta na pražském hradě. Atributy: kanovnické roucho, 5 hvězd kolem hlavy, kříž v pravici, palma, kniha, prst na ústech.

Na pravém boku obrazu stojí sv. Jan Sarkander také 120 cm – moravský katolický kněz, žil v letech 1576–1620. Byl uvězněn pro podezření, že jednal v Polsku proti císaři a pozval cizí vojska. Byl protestanty třikrát mučen (torturou), nebylo mu nic dokázáno, ale na následky mučení zemřel. Vyvolalo to velké pobouření, stal se mučedníkem. 15. září 1859 ho papež Pius IX. blahorečil.

Atributy: je patronem zpovědního tajemství, kniha, kříž, klíče, nástroje na mučení, koule na noze, někdy má prst na ústech.

V případě lulečského kostela se setkáváme s různými názory týkajícími se jak autorství interiérové výzdoby, tak její datace. Ačkoli jezuité často komentují postup řemeslných i stavebních prací na kostele a z pozice držitelů patronátu se na řadě zakázek podíleli i finančně, vždy dodržují pro nás velmi nepříjemnou zásadu: nikdy neuvádějí žádná jména. Milena Horňanská připsala ve svém textu z roku 1958 sochařské práce Ondřeji Schweiglovi a vročila je do doby mezi lety 1780 až 1800. Nicméně Horňanská není první, kdo píše o autorovi sochařské výzdoby jako o Schweiglovi. Poprvé se s touto informací setkáváme u Řehoře Volného a následně Augusta Prokopa. Připsání Horňanské

však vyvrací svým názorem Miloš Stehlík, který dává sochařskou výzdobu lulečského kostela do souvislosti s Janem Adamem Nesmannem a řadí ji do období let padesátých. Vročení do let šedesátých objevující se v knize „Umění baroka na Moravě a Slezsku“ je třeba vnímat jako mylné, jelikož vytvoření soch spadá do první poloviny padesátých let, tedy do doby vzniku stavby (1751–1753), jak uvádí vedle Stehlíka také Bohumil Samek.

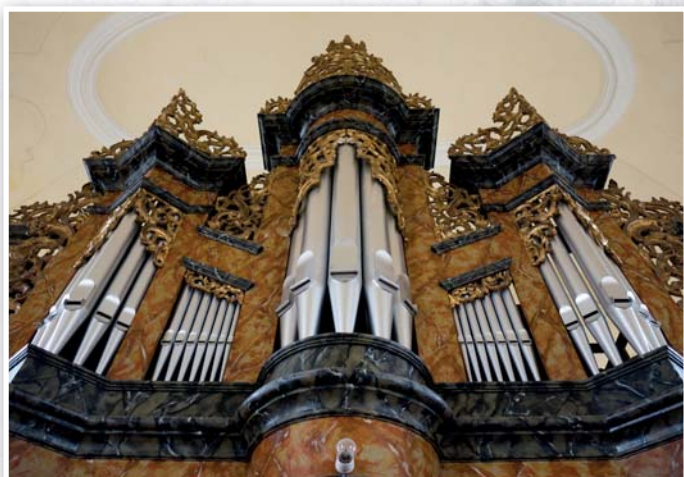
Jak bylo již řečeno, autorem soch je Jan Adam Nesmann, který zhotovoval sochy z různých materiálů, kamenem počínaje a dřevem konče. V případě soch u sv. Martina se jedná o sochy dřevěné a následně pozlacené. Pozlacení již neprováděl samotný sochař, ale další umělec a tím byl v případě Nesmannových soch brněnský štafír a malíř Ondřej Bleiberg (datum narození neznáme, zemřel r. 1777). Štafíři neboli pozlacovači prováděli štafír, což je technika pozlacování soch, nábytku, interiéru (štuky), řezby apod. Tito štafíři ovládali techniku fládrování, imitovali mramor, vzácné dřeviny atd. Věnovali se i malbě stěn kostelů, interiérů veřejných budov apod. Ondřej Bleiberg měl 9 dětí, 18. 7. 1748 šel za kmotra Nesmannově narozené dceři Marii Magdaleně. Také Nesmann měl devět dětí, s první ženou Annou Terezou 5 dětí a s druhou manželkou 4 děti.

Autorem obrazů v jednotlivých oltářích by mohl být za určitých předpokladů Ignác Viktorin Raab. Jeden z největších malířů barokní doby. Narodil se r. 1715 v Nechranicích u Nového Bydžova, jako dvanácté dítě řadové poddanské rodiny. 7 let se učil malbě u Jana Jiřího Majora (výtečný žák Petra Brandla). Následně vstoupil do řeholního řádu, vystřídal jezuitské domy v Klatovech, Uherském Hradišti, Olomouci, Jihlavě, Kutné Hoře, Opavě a skončil v Praze – všude byli potřeba malíři. Své obrazy téměř nikdy nepodepisoval, proto určit a přisoudit mu autorství je problematické, rovněž další překážkou jsou více či méně zdařilé zásahy restaurátorské. Po zrušení řeholních řádů se uchýlil na Velehrad, kde tvořil až do smrti v r. 1787.

V letech 1838–1888, tedy 50 let, byl v Lulči farářem a později i děkanem velebný pán Antonín Venceslav Schubert. Od počátku vzniku čtenářsko-pěveckého spolku „Libuša“ byl jeho předsedou. Za jeho působení proběhly oslavy 100. výročí vysvěcení kostela sv. Martina. Oslavy proběhly velice okázale. Na popud faráře Schuberta byla vytištěna brožura s historií kostela, s modlitbami k bohoslužbám, které se konaly po deset dní, přítomen byl i sám brněnský biskup Antonín Arnošt.

Velmi podstatnou částí kostela jsou varhany – královský to nástroj, bez kterého se neobejde žádný kostel, někdy i menší kaple. Jezuité věnovali na stavbu nových varhan, v roce 1765, 100 zlatých. Z tohoto nástroje je zachován již jen pozdně barokní prospekt (průčelí). V novější době proběhla nepříliš vydařená úprava mechaniky nástroje. Životnost varhan se dá počítat i na několik století. Naše varhany jsou v současné době

nepoužitelné, čas se na nich podepsal. Největším nepřítelem varhan je tzv. cínový mor, což je fyzikální proces, kdy kovový cín se mění na prášek. Vzniká již při teplotách pod 13,2 °C, je tzv. „nakažlivý“ a postihuje všechny cínové součásti varhan. Nelze ničím chránit (žádný nátěr), pouze stálá teplota nad 20 °C, což není většinou reálné. Varhaní kov je slitina cínu (min. 50 %) + olovo, zinek, měď, antimon apod. Stavbu varhan provádí varhanář, uživatelem je potom varhaník, jenž na varhany hraje. Náš nástroj má dva manuály – což jsou dvě klaviatury pro hru rukou a jeden pedál, to je klaviatura pro hru nohama. Barokní skříň obsahuje píšťaly, některé z nich jsou tzv. němé – jsou to nefunkční atrapy pro doplnění výtvarného uměleckého záměru. Čelní strana varhan zvaná pozitiv je zasazena do mramorového zábradlí kůru. Skříň s píšťalami má barokní zdobení akantových rozvilin (to je ornamentální motiv akantových listů a je charakteristický pro české barokní řezbářství – akant neboli paznehtník dlouholistý). Počet píšťal našich varhan mně není znám, u malých to bývá kolem dvou set, největší nástroje jich mohou mít víc jak 10.000.

Chrámové varhany

Generální oprava celé střechy kostela sv. Martina započala v roce 2015, kdy bylo proinvestováno 500 575 Kč, následně v roce 2016 to bylo 550 033 Kč, v roce minulém 745 296 Kč. Celkem by měla oprava přijít na 2 230 000 Kč. Letos, v letních měsících, by oprava střechy kostela měla být dokončena. Byla to velmi důležitá oprava, která zajišťuje, že tato naše památka nebude ničena deštěm, povětrností a bude nadále sloužit dalším generacím. Znamé panorama kostela sv. Martina na hoře Liliové nás bude stále vítat při návratech domů, z cest po světě, do našeho kraje.

Před koncem našeho setkání, bych chtěl poděkovat panu faráři Mikuláši Wawrowskému, že nám poskytl tyto prostory kostela sv. Martina, dále děkuji starostům obcí Luleč, Nemojany a Tučapy. Nemohu nezpomenout nemojanskou knihovnu, která tuto

akci zaštitila. Dík patří i lulečským hasičům za pomoc při řízení dopravy. Hlavní poděkování patří účinkujícím ze Základní umělecké školy Vyškov a jejich rodičům za pochopení. Nemalý dík patří mé manželce, která mě podporuje při mojí činnosti, někdy je rádcem a vždy prvním kontrolorem. Závěrem, bych vám všem chtěl poděkovat za vaši účast. Rozloučím se s vámi citací z knihy paní Jaroslavy Řihové – Lilová hora:

„Na světě není nic náhodou a tak zajisté i tajemná hora, vévodící magickému a pohostinnému kraji, je zde se zřejmým úkolem upozornit a předat poselství dávných věků všem, kteří vedeni intuicí pochopí posvátnost tohoto poselství a projeví upřímný zájem o zasvěcení do dějů dávných, tajemných a romantických.“

Andštití indiáni od dávných dob věří a nesou poselství, že každý člověk na světě má přidělenou od Matky Země svoji osobní horu. Možná právě teď se přiblížila vaše osobní hora a dala takto vědět, že k sobě nerozlučně patříte – spojeni láskou a zasvěcením.“

Text: Rudolf Klacek

Foto: Andrea Němcová, květen 2018

Historický zvon z roku 1510 zasvěcený Královně nebes - přežil všechny útrapy až do dnešních dnů